

СТАНДАРТ

Вирощування свиней та отримання продукції свинарства з контрольованим застосуванням чи без застосування протимікробних засобів

2021

ЗМІСТ

	Вступ	3
	Терміни та визначення	5
	Скорочення	7
	Частина I. Система класифікації операторів ринку, які спеціалізуються на вирощуванні свиней, та кінцевого продукту відповідно до Стандарту	
I	Категорії м'яса/субпродуктів свиней, вирощених без застосування або з контрольованим застосуванням ПМП	8
	Частина II. Вимоги до операторів ринку	
I	Загальні вимоги до операторів ринку для участі у програмі сертифікації відповідно до Стандарту	10
II	План біологічної безпеки	10
III	Політика простежуваності операторів ринку	11
IV	Вимоги до маркування	13
	Частина III. Участь операторів ринку у програмі сертифікації відповідно до Стандарту	
I	Подача заявки	14
II	Підтвердження відповідності вимогам цього Стандарту	15
III	Відмова в участі у програмі сертифікації та заборона на маркування.	15
	Додаток I. Форма заявки на участь в програмі сертифікації	17
	ДОДАТОК II. Перелік питань для визначення відповідності підприємства, що спеціалізується на вирощуванні свиней, вимогам Стандарту	24
	ДОДАТОК III. Перелік питань для визначення відповідності підприємства, що спеціалізується на забої та/чи переробці свиней, вимогам Стандарту	27
	ДОДАТОК IV. Принципи та правила застосування ПМП для лікування свиней	29
	ДОДАТОК V. План моніторингових досліджень	35
	ДОДАТОК VI. Приклад маркування	37

ВСТУП

Надмірне та нераціональне застосування антибіотиків вважається однією з основних причин розвитку стійкості до протимікробних препаратів, що є глобальним викликом сьогодення. Один із засобів боротьби з антибіотикорезистентністю, визначений зокрема урядом України у «Національному плані дій боротьби із стійкістю до протимікробних препаратів», — обмеження застосування протимікробних препаратів у профілактичних цілях та як стимуляторів росту у тваринництві, птахівництві та рослинництві.

Стандарт «Вирощування свиней та отримання продукції свинарства з контрольованим застосуванням чи без застосування протимікробних засобів» (далі — Стандарт) розроблено з **метою** впровадження єдиного підходу до:

А) свиногосподарств, що контрольовано застосовують чи цілковито відмовляються від протимікробних препаратів (ПМП) на усіх етапах вирощування свиней;
Б) забійних і переробних підприємств, що здійснюють виробництво продукції із м'яса/субпродуктів свиней, вирощених з контрольованим застосуванням ПМП чи без застосування ПМП.

Основні **цілі** впровадження Стандарту:

1. Встановити добровільні вимоги до вирощування свиней без або з контрольованим застосуванням ПМП. Запровадити найвищі стандарти гігієни вирощування свиней, що дозволить повністю відмовитись від профілактики та суттєво зменшити лікування свиней протимікробними засобами.
2. Запровадити прозорі механізми щодо ведення записів та моніторингу з метою постійного покращення результатів застосування Стандарту та виробничих показників;
3. Створити інструмент інформування і доведення дотримання кращих практик вирощування свиней без або з контрольованим застосуванням ПМП, а також виробництва кінцевої продукції свинарства без застосування ПМП за допомогою нанесення відповідного маркування.
4. Сформувати єдині підходи щодо поміркованого використання протимікробних засобів у свиногосподарствах, які використовують дані вимоги та принципи за основу та підлягають незалежній оцінці відповідності.

Участь у програмі передсертифікаційних заходів, моніторингу та власне сертифікації дозволить створити конкурентні переваги для операторів ринку, які добровільно їх дотримуються та доводять відповідність.

Участь у програмі сертифікації є **добровільною** для операторів ринку, що спеціалізуються на вирощуванні свиней, забої та переробці.

Якщо оператор ринку не працює у замкнутому циклі, у програмі передсертифікації та сертифікації бере участь із забійним/переробним підприємством, що має сертифікат про впровадження НАССР та добровільно погоджується виконувати вимоги Стандарту й доводити відповідність їм.

База даних, що містить перелік підприємств, сертифікованих відповідно до Стандарту, локалізована на сайті Асоціації «Свинарі України»: [лінк](#). Цей Стандарт розроблено та прийнято відповідно до статті 16 Закону України «Про стандартизацію».

У Стандарті враховано вимоги:

Закону України «Про ветеринарну медицину»

Закону України «Про основні принципи та вимоги до безпечності та якості харчових продуктів»

Закону України «Про державний контроль за дотриманням законодавства про харчові продукти, корми, побічні продукти тваринного походження, здоров'я та благополуччя тварин»

Закону України «Про безпечність та гігієну кормів»

Закону України «Про захист тварин від жорстокого поводження»

Закону України «Про ідентифікацію та реєстрацію тварин»

Наказу Міністерства аграрної політики та продовольства України «Порядок ідентифікації та реєстрації свиней»

Наказу Міністерства розвитку економіки, торгівлі та сільського господарства України «Загальні вимоги до благополуччя сільськогосподарських тварин під час їх утримання»

Наказу Міністерства розвитку економіки, торгівлі та сільського господарства України «Вимоги до благополуччя свиней під час їх утримання»

Проекту Наказу Міністерства розвитку економіки, торгівлі та сільського господарства України «Порядок використання протимікробних препаратів у ветеринарній медицині»

Наказу Міністерства аграрної політики України «Правила передзабійного ветеринарного огляду тварин і ветеринарно-санітарної експертизи м'яса та м'ясних продуктів»

РОЗРОБНИК: Асоціація «Свинарі України»¹

---

¹ Стандарт підготовано в рамках проекту технічної допомоги «Здоров'я тварин та програми гарантування якості харчової продукції» за підтримки Продовольчої сільськогосподарської організації ООН та Європейського банку реконструкції та розвитку.

ТЕРМІНИ ТА ВИЗНАЧЕННЯ

Антибіотикорезистентний штам — штам мікроорганізму, здатний виживати і розмножуватись у присутності одного чи кількох ПМП.

Ветеринарні антибіотики — антибіотики, що не застосовуються в гуманній медицині, згідно з Переліком категорій ПМП, затверджених законодавчо.

Виробництво замкнутого циклу — вертикально інтегроване, обов'язково має такі складові: виробництво свинини у повному циклі, забій і переробка м'яса, виготовлення кінцевого продукту (свіже м'ясо, субпродукти, м'ясні продукти), на яке може наносити маркування.

Виробництво неповного циклу — вирощування свиней до чи від певного віку (маточник, відгодівельник).

Виробництво повного циклу — вирощування свиней від народження до забою.

Галузеве маркування — окремий статус та напис українською мовою на маркуванні харчового продукту, який наноситься виключно на забійних та переробних підприємствах на продукцію, виготовлену виключно зі свиней, що походять з сертифікованих відповідно до цього Стандарту потужностей;

Комісія з сертифікації АСУ — група спеціально підготованих фахівців, що розглядають заявки від підприємств на участь у програмі сертифікації, приймають рішення про їхню відповідність вимогам Стандарту за результатами фактичного аудиту чи результатів перевірки третьою незалежною стороною, координують реалізацію програми сертифікації.

Маточне стадо — свиноматки та кнури, яких утримують з метою відтворення товарних свиней.

Медикований (лікувальний) корм — суміш ветеринарного лікарського засобу, чи кількох ветеринарних лікарських засобів, чи проміжних продуктів їх виробництва та корму, готова до безпосереднього згодовування тваринам без подальшої переробки.

План біологічної безпеки — документ, що визначає потенційні шляхи занесення та розповсюдження хвороби/хвороб свиней у господарстві, з вичерпним переліком заходів, які вживаються та плануються з метою мінімізації таких ризиків відповідно до національних ветеринарно-санітарних вимог та рекомендацій відповідних міжнародних організацій.

Превентивні заходи — задокументований вичерпний перелік заходів, який складає та застосовує оператор ринку з метою запобігти розвитку захворювання заразної та незаразної етіології. Назва та зміст заходу повинні надавати інформацію про період застосування, вік/технологічну групу тварини, препарат (у випадку застосування), концентрацію, експозицію (за потреби), період каренції (за потреби).

Простежуваність — здатність встановити походження кожного компоненту (до виробника, дати виробництва, номера партії), який додається, змішується або контактує із харчовим продуктом кожного виробничого процесу. Здатність встановити послідовну черговість всіх виробничих процесів, які призводять до утворення певної партії харчового продукту. Здатність встановити отримувача (назва, дата) кожної реалізованої партії харчового продукту. Інструментами встановлення простежуваності є ведення записів, нанесення маркування, паспортизація процесів та інші еквівалентні за кінцевим результатом заходи. Інформація щодо простежуваності зберігається оператором ринку відповідно до встановлених законодавством строків;

Протимікробні препарати (ПМП) — антибіотики, синтетичні ветеринарні лікарські, хіміотерапевтичні засоби, що вбивають або сповільнюють розвиток мікроорганізмів; хімічні речовини або їх сполуки, які основною або побічною дією пригнічують розвиток мікроорганізмів, що застосовуються ін'єктивно, перорально чи для зовнішніх обробок. Виняток становить обробка води з метою досягнення нею стану питної, відповідно до вимог законодавства.

Стійкість (резистентність) мікроорганізмів до ПМП – здатність мікроорганізмів зберігати ознаки життєдіяльності та розмножуватися, незважаючи на присутність ПМП;

Товарна свиня — тварина, яка вирощується з метою відгодівлі і реалізації на забій для отримання продукції свинарства.

Інші терміни, що використовуються в цьому Порядку, вживаються в значеннях, наведених у Законах України «Про ветеринарну медицину», «Про державний контроль за дотриманням законодавства про харчові продукти, корми, побічні продукти тваринного походження, здоров'я та благополуччя тварин», «Про безпечність та гігієну кормів», [Порядку визначення окремого ветеринарно-санітарного статусу тваринної субпопуляції одного або декількох господарств з єдиною системою управління біологічною безпекою щодо однієї або кількох хвороб, стосовно яких запроваджено заходи нагляду, контролю та біологічної безпеки](#), затвердженому наказом Міністерства аграрної політики та продовольства України від 03 травня 2019 року № 239, зареєстрованим у Міністерстві юстиції України 27 травня 2019 року за № 549/33520.

СКОРОЧЕННЯ

АСУ — Асоціація «Свинарі України»

АРШ — антибіотикорезистентний штам;

КО — Компетентний орган

МОЗ — Міністерством охорони здоров'я України.

НААУ — Національне агентство з акредитації України

ПМП — протимікробні препарати

СОП — Стандартна операційна процедура

Частина I. Система класифікації операторів ринку, які спеціалізуються на вирощуванні свиней, та кінцевого продукту відповідно до Стандарту

I. Категорії м'яса/субпродуктів свиней, вирощених без застосування або з контрольованим застосуванням ПМП

1. В основі класифікації лежить принцип відмови оператора ринку, що спеціалізується на вирощуванні свиней, (i) від застосування ПМП як рутинної практики профілактики та масового перорального лікування хвороб свиней на різних етапах вирощування, (ii) відмова від застосування оксиду цинку в кормах для всіх технологічно-вікових груп свиней.
2. Об'єктом сертифікації є оператор ринку, який спеціалізується на вирощуванні свиней. За результатами аудиту відповідності вимогам Стандарту, йому присвоюється статус — Категорія I, Категорія II, Категорія III.
3. Якщо виробничий цикл оператора ринку розділений на кілька виробничих потужностей, статус поширюється на ті, які оператор ринку включить в програму сертифікації та які пройдуть аудит щодо відповідності вимогам Стандарту.
4. М'ясо/субпродукти свиней, вирощених на виробничих потужностях, що мають статус, відповідно маркуються:

Категорія I (маркування «М'ясо/свинина без антибіотиків *** (три зірочки)») — ПМП не застосовують по всьому технологічному ланцюгу вирощування свиней: ремонтний молодняк² — маточне стадо² — товарна тварина від народження до забою. Лабораторно доведено³, що поголів'я ферми не є носіями АРШ відповідно до програми державного моніторингу циркуляції антибіотикорезистентних штамів. Маркування наноситься тільки на м'ясо/субпродукти, отримані від товарних свиней.

Категорія II (маркування «М'ясо/свинина без антибіотиків ** (дві зірочки)») — ПМП не застосовують на етапі від народження до забою товарної свині.

---

² Враховуючи, що тварини утримуються у стаді до 3 років, допускається лікування ПМП виключно ветеринарними антибіотиками за умови ізоляції від решти стада під час лікування, повернення у стадо лише за негативного результату лабораторного дослідження на наявність АРШ, дотримання програми державного моніторингу залишків антибіотиків та «Принципів і правил застосування ПМП для лікування свиней» цього Стандарту (Додаток V).

³ Ідентифікація збудника та його чутливість до ПМП, а також ідентифікація АРШ може бути проведена в будь-якій акредитованій лабораторії.

Категорія III ((маркування «М'ясо/свинина без антибіотиків * (одна зірочка)») — на етапі від народження до забою товарної свині ПМП не застосовують з профілактичною метою, лише один курс лікування з лікувальною — чи зовнішньо, чи внутрішньо — за умови дотримання програми державного моніторингу залишків антибіотиків та «Принципів і правил застосування ПМП для лікування свиней» цього Стандарту (Додаток V). ПМП не може застосовуватися перорально для групи тварин.

5. Маркування на кінцеву продукцію наносить оператор ринку, що спеціалізується на забої та/чи переробці, відповідно до вимог до розділу IV частини II цього Стандарту.
6. Якщо оператор ринку не працює в замкнутому циклі, участь у програмі сертифікації бере з забійним/переробним підприємством, що має сертифікат про впровадження НАССР та добровільно погоджується виконувати вимоги Стандарту й доводити відповідність їм за результатами аудиту.
7. **Незалежно від категорії оператора ринку, що спеціалізується на вирощуванні свиней, Стандарт не передбачає заборону на застосування ПМП з лікувальною метою, що відповідає принципу благополуччя тварин не завдавати невинновданого болю та страждання.**
8. Політики простежуваності оператора ринку/операторів ринку, що беруть участь у програмі сертифікації, гарантують, що:
  - м'ясо/субпродукти свиней оператора ринку категорії I та/чи II, яких лікували ПМП, не можуть бути марковані.
  - м'ясо/субпродукти свиней оператора ринку категорії III, яких лікували ПМП більше одного разу, не можуть бути марковані.
9. Оператор ринку у будь-який момент може припинити участь у програмі сертифікації, подавши заяву на Комісію АСУ.
10. Оператор ринку, що спеціалізується на вирощуванні свиней і бере участь у програмі сертифікації, може отримати вищий чи нижчий статус. Для цього подає заяву на АСУ та проходить передаудит і аудит для підтвердження категорії відповідно до вимог Стандарту.
  - 10.1. Оператор ринку, що спеціалізується на забої та/чи переробці і бере участь у програмі сертифікації, також стає об'єктом передаудиту й аудиту.

Частина II. Вимоги до операторів ринку

I. Загальні вимоги до операторів ринку для участі у програмі сертифікації відповідно до Стандарту

Оператори ринку, що спеціалізуються на вирощуванні свиней:

1. У програмах профілактики хвороб не застосовують ПМП.
2. Не згодовують тваринам усіх технологічно-вікових груп медиковані корми.
3. Не додають оксид цинку до кормів усіх технологічно-вікових груп свиней.
4. У випадку лікування тварин ПМП застосовують виключно дозволені та зареєстровані в Україні ветеринарні антибіотики.
5. Мають та виконують політики простежуваності щодо привентивних заходів та лікування свиней, що прописані у плані біологічної безпеки, погодженому з територіальним органом КО.
6. У випадку застосування ПМП мають всі відповідні записи та документи, які доводять обґрунтування вибору препарату (результати діагностичних досліджень біологічного матеріалу, відібраного від хворої тварини, та визначення чутливості збудника до ПМП), дотримання періоду каренції та інших обов'язкових вимог, визначених до відповідних категорій у розділі I.
7. Для м'яса/субпродуктів свиней категорії I, шляхом вибіркового лабораторного дослідження доводять, що закуплене ремонтне поголів'я та/чи репродуктивний матеріал не є носіями/не містять АРШ.
8. Усі записи, важливі з точки зору доведення дотримання вимог цього Стандарту, зберігають упродовж трьох років в електронному та паперовому вигляді.

Оператори ринку, що спеціалізуються на забої/переробці:

1. Мають впроваджену систему виробничого контролю безпечності та якості харчової продукції, яка базується на принципах НАССР. Дієвість впровадженої системи підтверджена спеціалістами Компетентного органу.
2. Мають та виконують політики простежуваності, що гарантують відповідність продукції нанесеному маркуванню щодо визначених цим Стандартом категорій.

II. План біологічної безпеки

План біологічної безпеки господарства (далі — План) повинен містити інформацію про аналіз і оцінку ризиків щодо потенційних шляхів занесення та можливого впливу збудників захворювань на здоров'я тварин, що спричинить застосування ПМП із лікувальною метою; описувати заходи, спрямовані на мінімізацію цих ризиків.

План повинен містити опис:

- потенційних шляхів занесення збудника захворювання (переміщення персоналу, тварин, транспорту та обладнання, походження та системи кормо- і водопостачання, утилізації/видалення побічних продуктів і відходів, захисту від гризунів і комах тощо) та рівня ризику щодо кожного із них;
- опис планових заходів (політик) з метою зниження визначених ризиків в кожному з пунктів контролю, в тому числі щодо гігієни вирощування свиней, які відповідають вимогам законодавства та рекомендацій відповідних міжнародних організацій;
- стандартних операційних процедур (проходження санітарного пропускника, перетин периметру тваринницького об'єкту транспортом/перевантаження в демаркаційних зонах, заходи боротьби зі шкідниками, навчання персоналу, контролю заходів тощо);
- планів реагування, що передбачають моніторинг змін факторів ризику;
- процедур повідомлення компетентного органу про здоров'я тварин;
- програм навчання співробітників з питань біологічної безпеки;
- впровадження програми нагляду.

План біологічної безпеки також повинен обов'язково містити інформацію:

- щодо переліку хвороб, які постійно/регулярно реєструються в господарстві (включно з даними про збудника та його виживаності, епізоотології, клінічних ознак та патологічних змін, встановлення діагнозу тощо);
- щодо превентивних заходів для профілактики захворювань свиней, включно із вищезазначеного списку, що застосовуються в господарстві, а також лікування кожної хвороби зі списку з переліком антибіотиків в напрямі зростання чутливості (не більше 3-ох);
- щодо комплексу заходів, які запобігають антимікробній терапії (включно з технологіями утримання та описом препаратів-альтернатив антибіотикам);
- СОП щодо застосування ПМП для лікування свиней, ізоляції та маркування тварин, яких лікували ПМП;
- ведення записів щодо застосування ПМП;

План обов'язково погоджується з територіальним органом КО.

III. Політика простежуваності операторів ринку

1. Оператор ринку, що спеціалізується на вирощуванні свиней, забезпечує та може документально довести походження готових кормів, кормової сировини та кормових інгредієнтів/добавок, включно з інформацією про місце та дату виробництва, виробника/ постачальника, номер партії, склад корму (за потреби).

2. Оператор ринку веде записи щодо закупівлі ветеринарних препаратів (включно з ПМП, вакцинами та дезінфектантами), які включають назву препарату, виробника, дату виробництва та поставки, номер партії, термін придатності, умови зберігання.
3. Оператор ринку має СОП щодо ізоляції та маркування тварин, яких лікували ПМП, та може довести її дієвість.
4. Оператор ринку має та виконує погоджений з територіальним органом КО план моніторингових досліджень (Додаток V), зміст якого визначається відповідно до категорії Стандарту.
5. Кожний транспортний засіб, що перевозить живих свиней на забій, м'ясо/субпродукти яких будуть марковані відповідною до Стандарту, супроводжується ветеринарними документами, в яких зазначено благополуччя території, статус здоров'я тварин та відомості про застосування ПМП (в розділі особливих відміток).
6. Тварина, яку лікували із застосуванням ПМП, отримує індивідуальну ідентифікаційну позначку, що зберігатиметься впродовж її життя (додаткова бирка, татуювання) та співвідноситься з записами щодо протоколу лікування і дотримання періоду каренції.
  - 6.1. При транспортуванні до забою така тварина за потреби має додаткову позначку, що добре візуалізується (прийнятно харчовою фарбою на спині).
  - 6.2. Така тварина не може контактувати в межах господарства та при транспортуванні з рештою свиней, м'ясо/субпродукти яких буде марковано Категорією I, якщо не доведено лабораторно, що вона не є носієм АРШ.
7. Оператор ринку, що спеціалізується на забої та/чи переробці, що отримують поголів'я/продукцію від підприємств, сертифікованих відповідно до вимог цього Стандарту, та несертифікованих, має забезпечити повне розділення всіх процесів, що доводиться документально та фактичною перевіркою. Процеси мають бути розділені фізично, або в часі із обов'язковими миттям та дезінфекцією між ними.
8. Оператор ринку, що спеціалізується на забої та/чи переробці, повинен мати блок-схему процесів — графічну паперову або електронну схему, яка дає розуміння послідовності процесів виробництва. Блок-схема повинна включати розгалуження, які призводять до утворення різних видів проміжних або кінцевих продуктів. Блок-схема повинна мати посилання на перелік сировинних компонентів, контактуючих поверхонь (пакувальних матеріалів) та на перелік кінцевих харчових продуктів. Крім того, блок-схема повинна містити інформацію про побічні продукти тваринного походження та відходи, які утворюються в процесі виробництва.
9. Оператор ринку повинен надати переконливі докази, що він здатен надати повний перелік осіб, які були задіяні у виробництві кожної партії харчового

продукту, що маркується.

10. Оператор ринку не рідше разу на півроку проводить вправи з простежуваності щодо будь-якого сировинного компонента відповідно до затвердженої процедури, що враховує вимоги до маркування. На вимогу інспектора або аудитора простежуваність має бути продемонстрована щодо будь-якого вказаного компонента впродовж 5 год.

IV. Вимоги до маркування

1. Маркування наноситься на упаковку на етапі виробництва кінцевої продукції.
2. Сире м'ясо чи напівфабрикати маркуються лише за умови індивідуальної упаковки, що гарантує, що поверхня продукту не може контактувати з іншими поверхнями, крім упаковки.
3. Готова м'ясна продукція:
  - 3.1. Категорією, з м'яса/субпродуктів якої виготовлена, за умови, що категорія та сама.
  - 3.2. Нижчою категорією з тих, м'ясо/субпродукти яких змішані.
  - 3.3. Не маркується, якщо м'ясо/субпродукти, що мають категорію, змішується з м'ясом/субпродуктами та іншою сировиною тваринного походження, отриманими від свиней, що не сертифіковані відповідно до вимог цього Стандарту.
  - 3.4. Не маркується, якщо м'ясо/субпродукти, що мають категорію, змішується з м'ясом/субпродуктами та іншою сировиною тваринного походження, отриманих від інших видів тварин, що не сертифіковані згідно з відповідними галузевими стандартами.
4. Маркування наноситься на споживче пакування після підтвердження відповідності продукції вимогам цьому Стандарту.
5. Маркування не може закривати або заважати споживачу отримувати інформацію, яка наноситься обов'язково відповідно до законодавства.
6. Приклад Маркування додається (Додаток VI).

Частина III. Участь операторів ринку у програмі сертифікації відповідно до Стандарту

I. Подача заявки

1. Подати заявку на участь у програмі сертифікації можуть оператори ринку-учасники Асоціації «Свинарі України», що спеціалізуються на вирощуванні свиней, які вже запровадили основні принципи і підходи Стандарту та здатні підтвердити це відповідними записами та лабораторними дослідженнями.
  - 1.1. Членство в АСУ не є обов'язковим для оператора ринку, що спеціалізується на забої та/чи переробці.
2. Якщо оператор ринку, що спеціалізуються на вирощуванні свиней, не є учасником АСУ, перш ніж подати заявку на участь у програмі сертифікації, має вступити в АСУ.
3. Разом із заявкою на участь у програмі сертифікації (Додаток I) оператор ринку подає анкету(и) самооцінки щодо відповідності вимогам Стандарту (Додаток II) та анкету самооцінки щодо рівня біобезпеки (<http://pigua.info/uk/user/login>):
  - 3.1. якщо вирощування свиней розділене на ферми-майданчики, кожна з них заповнює окрему анкету самооцінки щодо відповідності вимогам Стандарту та анкету самооцінки щодо рівня біобезпеки. Сертифікується оператор ринку;
  - 3.2. якщо вирощування свиней розділене між окремими юридичними особами, крім заповнених анкет самооцінки мають надати інформацію про взаємозв'язки. При цьому кожна юридична особа/оператор ринку сертифікується окремо;
  - 3.3. оператор ринку, що працює в замкнутому циклі подає одну заявку на участь у програмі сертифікації (Додаток I), а анкети самооцінки щодо відповідності вимогам Стандарту та анкети самооцінки щодо рівня біобезпеки від різних структурних елементів.
  - 3.4. якщо забій та переробка здійснюється різними операторами ринку, кожен з них окремо заповнює заявку на участь в програмі сертифікації, анкету самооцінки щодо відповідності вимогам Стандарту та анкету самооцінки щодо рівня біобезпеки.
4. Заявку на участь та заповнені анкети самооцінки розглядає Комісія з сертифікації АСУ впродовж 10 робочих днів з моменту отримання.
5. Рішення про участь у програмі сертифікації приймається за результатами підтвердження відповідності вимогам цього Стандарту та результатів первинного моніторингу відповідно до Додатку VI.
6. Подавши заявку на участь у програмі сертифікації, оператори ринку до

першого аудиту проходять коротке навчання з контролем знань за програмою, розробленою АСУ.

II. Підтвердження відповідності вимогам цього Стандарту

1. Документальну та фактичну відповідність оператора ринку вимогам цього Стандарту здійснює Комісія з сертифікації Асоціації «Свинарі України» або аудитори третьої сторони (незалежні органи з сертифікації, що не мають конфлікту інтересів із заявником) або спільно відповідно до переліку питань у Додатках II і III.
2. Фактична перевірка здійснюється впродовж 45 робочих днів з дати отримання заявки Комісією з сертифікації АСУ, якщо немає карантинних обмежень на державному рівні чи інших форс-мажорних обставин.
3. Фактична перевірка здійснюється за участі уповноваженого представника КО.
4. Дата перевірки погоджується з заявником мінімум за 5 робочих днів до фактичної перевірки.
5. З метою підтвердження відповідності вимогам цього Стандарту, оператор ринку подає для оцінки аудиторам розроблений ним план моніторингових досліджень, зміст якого залежить від категорії, якою маркуватиметься м'ясо/субпродукти свиней.
6. План моніторингових досліджень розробляється оператором ринку та доводиться до відома територіального органу КО та Комісії із сертифікації АСУ для оцінки. У випадку надання рекомендацій та зауважень до плану, оператор ринку має врахувати запропоновані зміни.
7. Виконання плану моніторингових досліджень та їх результати документуються та надаються для оцінки Комісії із сертифікації АСУ. Моніторингові дослідження мають виконуватися виключно в акредитованих лабораторіях.
8. За обґрунтованої підозри або в ході розгляду скарги від споживачів з метою підтвердження повної відповідності вимогам цього Стандарту, контроль можуть проводити інспектори КО відповідно до встановлених законодавством норм. У ході перевірки можуть використовувати анкети у Додатках, з метою підтвердження достовірності інформації, отриманої в наслідок внутрішніх аудитів, та захисту споживачів від введення їх в оману.

III. Відтермінування та відмова в участі у програмі сертифікації, заборона на маркування

1. Якщо під час первинного аудиту виявлено невідповідності вимогам Стандарту, оператор ринку має до 90 діб на їх усунення. Повторний аудит

проводиться після повторної заявки з усіма необхідними супровідними документами, які оператор ринку надсилає на розгляд комісії АСУ.

2. Оператору ринку може бути відмовлено в участі в програмі сертифікації, якщо він не зможе виправити невідповідності впродовж 90 діб. Наступну заявку оператор ринку може подавати не раніше, ніж через 3 місяці з моменту закінчення терміну, відведеного на виправлення невідповідностей, та за умови повторного проведення моніторингових досліджень.
3. Оператор ринку припиняє участь у програмі сертифікації, якщо повідомляє про неможливість дотримання вимог Стандарту чи про це свідчать результати моніторингових досліджень.
4. Оператор ринку повинен мати розроблену процедуру відклику та перемаркування продукції, що не відповідає вимогам Стандарту.
5. Припинення участі в програмі сертифікації відповідно до вимог Стандарту не передбачає сплату штрафів.

ДОДАТОК І.

Форма заявки на участь в програмі сертифікації

Заявка на участь в програмі сертифікації відповідно до Стандарту «Вирощування свиней та отримання продукції свинарства з контрольованим застосуванням чи без застосування протимікробних засобів»			
Назва підприємства (свиногосподарство)			
Адреса майданчика(ів)			
Цикл виробництва	свиногосподарство повного циклу ☐	підприємство замкнутого циклу ☐	
ППП та посада контактної особи			
Контактні дані (тел., email)			
Назва підприємства (забійне/переробне)			
Адреса підприємства			
Цикл виробництва	Забій і первинна переробка ☐	Глибока переробка ☐	
ППП та посада контактної особи			
Контактні дані (тел., email)			
Претендую на виробництва м'яса/субпродуктів та продуктів	Категорії I ☐	Категорії II ☐	Категорії III ☐
Дата і підпис			

Декларація підприємства-заявника, що спеціалізується на вирощуванні свиней

- Я підтверджую, що є учасником Асоціації «Свинарі України».
- Я підтверджую, що прочитав Стандарт «Вирощування свиней та отримання продукції свинарства з контрольованим застосуванням чи без застосування протимікробних засобів» (далі — Стандарт) та добровільно бажаю взяти участь у програмі сертифікації відповідно до вимог, прописаних у Стандарті.
- Я підтверджую готовність відповідальних представників підприємства пройти навчальний тренінг щодо досягнення відповідності вимогам Стандарту та тестування за його результатами.
- Я усвідомлюю, що участь у програмі сертифікації відповідно до вимог Стандарту є згодою вирощувати свиней за найвищими стандартами, в тому числі щодо біобезпеки та благополуччя, та підтвердженням відповідальності у ланцюгу виробництва свинини.
- Я підтверджую відповідність вимогам Стандарту, що доводить заповнений опитувальник для самооцінки, який додається до заявки на участь в програмі сертифікації.
- Я гарантую, що не застосовую медиковані корми, антибіотики з профілактичною метою чи для стимулювання росту свиней.
- Я погоджуюся надати всю необхідну документацію та дозволяю здійснити аудит виробничих потужностей, на яких вирощуються свині, м'ясо/субпродукти яких маркуватимуться відповідно до вимог Стандарту.
- Я погоджуюся надати всю необхідну інформацію щодо технологій вирощування свиней, правил біобезпеки, протоколів профілактики захворювань та лікування свиней, що стосуються виконання вимог цього Стандарту.
- Я дозволяю опитувати працівників господарства під час аудиту з метою перевірки знань, які необхідні для виконання вимог цього Стандарту.
- Я дозволяю знімати фото та відео на потужностях підприємства під час аудиту, що слугуватимуть доказом виконання вимог Стандарту.
- Я обіцяю виконувати всі вимоги Стандарту, які стосуються підприємств, що спеціалізуються на вирощуванні свиней, в тому числі програми моніторингу.
- Я даю згоду розмістити назву та коротку інформацію про моє підприємство, відповідно до шаблону, в базі даних на сайті Асоціації «Свинарі України», що містить перелік підприємств, сертифікованих відповідно до Стандарту.

- Я зобов'язуюся одразу ж повідомити Асоціацію «Свинарі України» та територіальний орган Компетентного органу у випадку порушення та неможливості дотримання вимог Стандарту та, відповідно, участі в програмі сертифікації.
- Я підтверджую, що вся інформація, яку надаватиму для підтвердження відповідності вимогам Стандарту, є правильною та правдивою.
- Я погоджуюся підписати форму про нерозголошення результатів аудиту, поширення інформації, фото та відео, отриманих під час аудиту, з уповноваженим представником Асоціації «Свинарі України» та іншими учасниками аудиту.

Дата

Підпис

Прізвище, ініціали

_____

_____

_____

Декларація підприємства-заявника, що спеціалізується забої та переробці

- Я підтверджую готовність взяти участь у програмі сертифікації з підприємством-партнером, що спеціалізується на вирощуванні свиней.
- Я підтверджую, що прочитав Стандарт «Вирощування свиней та отримання продукції свинарства з контрольованим застосуванням чи без застосування протимікробних засобів» (далі — Стандарт) та добровільно бажаю взяти участь у програмі сертифікації відповідно до вимог, прописаних у Стандарті.
- Я підтверджую готовність відповідальних представників підприємства пройти навчальний тренінг щодо досягнення відповідності вимогам Стандарту та тестування за його результатами.
- Я підтверджую відповідність вимогам Стандарту, що доводить заповнений опитувальник для самооцінки, який додається до заявки на участь в програмі сертифікації.
- Я погоджуюся надати всю необхідну документацію та дозволяю здійснити аудит виробничих потужностей, на яких здійснюється забій свиней та переробка.
- Я погоджуюся надати всю необхідну інформацію щодо простежуваності та налагодженні технологічних процесів, що стосуються виконання вимог цього Стандарту.
- Я дозволяю опитувати працівників господарства під час аудиту з метою перевірки знань, які необхідні для виконання вимог цього Стандарту.
- Я дозволяю знімати фото та відео на потужностях підприємства під час аудиту, що слугуватимуть доказом виконання вимог Стандарту.
- Я обіцяю виконувати всі вимоги Стандарту, які стосуються підприємств, що спеціалізуються на забою свиней та переробці, в тому числі програми моніторингу.
- Я даю згоду розмістити назву та коротку інформацію про моє підприємство, відповідно до шаблону, в базі даних на сайті Асоціації «Свинарі України», що містить перелік підприємств, сертифікованих відповідно до Стандарту.
- Я зобов'язуюся одразу ж повідомити підприємство-партнера, що спеціалізується на вирощуванні свиней, Асоціацію «Свинарі України» та територіальний орган Компетентного органу у випадку порушення та неможливості дотримання вимог Стандарту та, відповідно, участі в програмі сертифікації.
- Я підтверджую, що вся інформація, яку надаватиму для підтвердження

відповідності вимогам Стандарту, є правильною та правдивою.

- Я погоджуюся підписати форму про нерозголошення результатів аудиту, поширення інформації, фото та відео, отриманих під час аудиту, з уповноваженим представником Асоціації «Свинарі України» та іншими учасниками аудиту.

Дата

_____

_____

Підпис

_____

Прізвище, ініціали

Декларація підприємства-заявника, що є працює в замкнутому циклі

- Я підтверджую, що є учасником Асоціації «Свинарі України».
- Я підтверджую, що прочитав Стандарт «Вирощування свиней та отримання продукції свинарства з контрольованим застосуванням чи без застосування протимікробних засобів» (далі — Стандарт) та добровільно бажаю взяти участь у програмі сертифікації відповідно до вимог, прописаних у Стандарті.
- Я підтверджую готовність відповідальних представників структури (підприємства, яке спеціалізується на вирощуванні свиней, і підприємства, що спеціалізуються забої свиней та переробці) пройти навчальний тренінг щодо досягнення відповідності вимогам Стандарту та тестування за його результатами.
- Я усвідомлюю, що участь у програмі сертифікації відповідно до вимог Стандарту є згодою вирощувати свиней за найвищими стандартами, в тому числі щодо біобезпеки та благополуччя, та підтвердженням відповідальності у ланцюгу виробництва свинини.
- Я підтверджую відповідність вимогам Стандарту, що доводять заповнені опитувальники для самооцінки, які додаються до заявки на участь в програмі сертифікації.
- Я гарантую, що не застосовую медиковані корми, антибіотики з профілактичною метою чи для стимулювання росту свиней.
- Я погоджуюся надати всю необхідну документацію та дозволяю здійснити аудит виробничих потужностей, на яких вирощуються та забиваються/переробляються свині, м'ясо/субпродукти яких маркуватимуться відповідно до вимог Стандарту.
- Я погоджуюся надати всю необхідну інформацію щодо технологій вирощування свиней, правил біобезпеки, протоколів профілактики захворювань та лікування свиней, що стосуються виконання вимог цього Стандарту.
- Я погоджуюся надати всю необхідну інформацію щодо простежуваності та технологічних процесів на етапі забою/переробки, що стосується виконання вимог цього Стандарту.
- Я дозволяю знімати фото та відео на потужностях підприємства під час аудиту, що слугуватимуть доказом виконання вимог Стандарту.
- Я дозволяю опитувати працівників господарства під час аудиту з метою перевірки знань, які необхідні для виконання вимог цього Стандарту.

- Я обіцяю виконувати всі вимоги Стандарту, які стосуються підприємств, що спеціалізуються на вирощуванні і забою свиней та переробці, в тому числі програми моніторингу.
- Я даю згоду розмістити назву та коротку інформацію про моє підприємство, відповідно до шаблону, в базі даних на сайті Асоціації «Свинарі України», що містить перелік підприємств, сертифікованих відповідно до Стандарту.
- Я зобов'язуюся одразу ж повідомити Асоціацію «Свинарі України» та територіальний орган Компетентного органу у випадку порушення та неможливості дотримання вимог Стандарту та, відповідно, участі в програмі сертифікації.
- Я підтверджую, що вся інформація, яку надаватиму для підтвердження відповідності вимогам Стандарту, є правильною та правдивою.
- Я погоджуюся підписати форму про нерозголошення результатів аудиту, поширення інформації, фото та відео, отриманих під час аудиту, з уповноваженим представником Асоціації «Свинарі України» та іншими учасниками аудиту.

Дата

Підпис

Прізвище, ініціали

_____

_____

_____

ДОДАТОК II.

Перелік питань для визначення відповідності підприємства, що спеціалізується на вирощуванні свиней, вимогам Стандарту

1	Оператор ринку може надати переконливі докази того, що не застосовує ПМП з профілактичною метою на етапах від народження до забою товарної свині та на маточному стаді.	
2	Оператор ринку може довести, що не застосовує ПМП з лікувальною метою на етапах від народження до забою товарної свині.	К
3	Оператор ринку може довести, що не застосовує ПМП по всьому технологічному ланцюгу вирощування свиней: ремонтний молодняк — маточне стадо — товарна свиня від народження до забою (<i>відповідно до вимог до Категорії I Стандарту</i>).	К
4	Оператор ринку шляхом періодичних вибіркового лабораторних досліджень доводить, що закуплене ремонтне поголів'я та/чи репродуктивний матеріал не є носіями/не містять АРШ.	К
5	Оператор ринку може надати переконливі докази того, що не згодовує свиням лікувальні корми та корми, що містять антибіотики з метою стимуляції росту.	
6	Оператор ринку може надати переконливі докази того, що корми для свиней, незалежно від етапу вирощування, не містять оксиду цинку.	
7	Оператор ринку може надати переконливі докази того, що у випадку лікування тварин ПМП застосовують виключно зареєстровані ветеринарні антибіотики.	
8	Тварина, яку лікували із застосуванням ПМП, лікується окремо, отримує індивідуальну ідентифікаційну позначку, що зберігатиметься впродовж її життя (додаткова бирка, татуювання) та співвідноситься з записами щодо протоколу лікування і дотримання періоду каренції.	
9	Оператор ринку може надати переконливі докази того, що тварина (група тварин), яку лікували із застосуванням ПМП, під час лікування не контактує в межах господарства та при транспортуванні з рештою свиней.	К
10	Оператор ринку може надати переконливі докази того, що тварина (група тварин), яку лікували із застосуванням ПМП, після лікування досліджується на наявність АРШ і повертається у стадо лише за негативного результату.	К

10.1	Оператор ринку може надати переконливі докази того, що у випадку позитивного результату, така(і) тварина/тварини не контактує(ють) протягом життя з іншими свинями в межах господарства та при транспортуванні.	К
11	Наявні записи щодо купівлі, зберігання та застосування ПМП упродовж мінімум року на момент подачі заявки.	
12	Наявні записи про постачальників ПМП упродовж мінімум року на момент подачі заявки.	
13	Оператор ринку може документально довести походження кормової сировини та кормових інгредієнтів/добавок, включно з інформацією про місце та дату виробництва, виробника/постачальника, номер партії.	
14	Усе маточне поголів'я ідентифіковане. Усе товарне поголів'я ідентифікується при внутрішньогосподарському/міжгосподарському переміщенні та переміщенні на забій відповідно до вимог законодавства.	
15	Наявні записи про всі переміщення свиней упродовж мінімум року на момент подачі заявки.	
16	Оператор ринку дотримується стандартів благополуччя свиней відповідно до законодавства.	
17	Оператор ринку має погоджений з територіальним органом компетентного органу план біобезпеки.	
18	Оператор ринку має добрий або високий рівень біобезпеки відповідно до розробленого Асоціацією «Свинарі України» опитувальника: http://pigua.info/uk/user/login .	
19	План біобезпеки оператора ринку містить протоколи профілактики захворювань свиней, включно із тими, які постійно/регулярно реєструються в господарстві, а також протоколи лікування кожної хвороби зі списку з переліком антибіотиків в напрямі зростання чутливості (не більше 3-ох).	
20	План біобезпеки оператора ринку містить інформацію про комплекс заходів, які запобігають антимікробній терапії (включно з технологіями утримання та описом препаратів-альтернатив антибіотикам).	
21	План біобезпеки оператора ринку містить розроблену СОП щодо застосування ПМП для лікування свиней, ізоляції та маркування тварин, яких лікували ПМП.	
22	Оператор ринку має розроблену Програму навчання та вправ для співробітників щодо протоколів/СОП з біологічної безпеки, застосування ПМП та впровадження заходів запобігання антимікробній терапії. Ведуться записи про осіб, дату, теми та	

	результати навчання (є підтвердження проведеного контролю знань).	
23	Персонал вільно демонструє отримані знання щодо визначених у п.14. блоків.	
24	Розроблено та впроваджується план моніторингових досліджень відповідно до вимог цього Стандарту (Додаток V):	К
24.1	моніторинг залишків ПМП у фекаліях чи сечі свиней (категорія II)	
24.2	моніторинг залишків ПМП в м'язовій тканині живих свиней під час забою (категорія II і III)	
24.3	контроль загальної токсичності, наявності інгібіторів росту мікроорганізмів у зразках кормів та кормових сумішей, води (не менше 2 разів на цикл вирощування)	
24.4	моніторинг АРШ у фекаліях свиней (категорія I)	
24.5	моніторинг АРШ у змивах з м'язової тканини свиней під час забою	
25	Кожний транспортний засіб, що перевозить живих свиней на забій, супроводжується ветеринарними документами, в яких зазначено благополуччя території, статус здоров'я тварин та відомості про застосування ПМП.	
26	Оператор ринку здатний та готовий демонструвати будь-які документи та коментувати технологічні процеси і процедури, щоб довести відповідність вимогам Стандарту	

ДОДАТОК III.

Перелік питань для визначення відповідності підприємства, що спеціалізується на забої свиней та/чи переробці туш свиней, вимогам Стандарту

1	Оператор ринку має впроваджену систему контролю безпечності та якості харчових продуктів, що базується на принципах НАССР	
2	Дієвість впровадженої системи контролю безпечності та якості харчових продуктів підтверджена компетентним органом	
3	Оператор ринку не застосовує ПМП чи препарати, що містять ПМП, для обробки контактних поверхонь та харчової продукції на будь-якому етапі	
4	Оператор ринку проводить оцінку постачальників, що доводиться документально	
5	Оператор ринку має високий рівень біобезпеки відповідно до розробленого Асоціацією «Свинарі України» опитувальника: http://pigua.info/uk/user/login .	
6	Кожний транспортний засіб зі свинями на забій супроводжується ветеринарними документами, в яких зазначено благополуччя території, статус здоров'я тварин, відомості про застосування ПМП та дотримання періоду каренції.	
7	Поголів'я, статус здоров'я тварин яких невизначений, або яке лікувалося ПМП, але періоду каренції не було витримано, не забивається на потужності в той день, коли забивається поголів'я із господарства, яке має статус відповідно до вимог Стандарту.	
8	Оператор ринку, що отримує поголів'я/продукцію від підприємств, сертифікованих відповідно до вимог Стандарту, та несертифікованих, може забезпечити повне розділення всіх процесів, що доводиться документально та фактичною перевіркою.	
9	Оператор ринку, отримуючи поголів'я/продукцію різних категорій, відповідно до вимог Стандарту, може забезпечити повне розділення всіх процесів, що доводиться документально та фактичною перевіркою.	
10	Оператор ринку має та виконує політики простежуваності, що гарантують відповідність продукції нанесеному маркуванню щодо визначених Стандартом категорій.	
11	Оператор ринку забезпечує та здатен довести, що будь які	

	сировинні компоненти можуть бути простежені до дати виробництва, виробника та номера партії.	
12	Простежуваність щодо будь-якого сировинного компонента може бути встановлена впродовж 5 годин.	
13	Оператор ринку здатен надати повний перелік осіб, які були задіяні у виробництві кожної партії харчового продукту, що маркується.	
14	Оператор ринку не рідше разу на півроку проводить вправи з простежуваності щодо будь-якого сировинного компонента відповідно до затвердженої процедури, що враховує вимоги до маркування. Доводиться документально.	
15	Оператор ринку здійснює контроль залишків ПМП/наявність АРШ (залежно від категорії Стандарту) кожної партії живих тварин (за потреби) чи туш під час забою.	
16	Відбір зразків відбувається за участі офіційного лікаря	
17	Записи зберігаються не менше 3 років.	
18	Оператор ринку має процедуру повідомлення Асоціації «Свинарі України» та територіальному органу компетентного органу у разі виявлення порушень вимог Стандарту.	
19	Оператор ринку не рідше разу на рік проводить вправи з відкликання продукції у разі виявлення порушень вимог законодавства, що можуть зашкодити здоров'ю людини. Доводиться документально.	
20	Оператор ринку включений до Державного плану моніторингу залишків ветеринарних препаратів та інших забруднювачів. Результати моніторингу не виявляли залишків протягом останніх 3 років (чи з початку участі в плані моніторингу, якщо цей термін менше 3 років)	

ДОДАТОК IV.

Принципи та правила використання протимікробних препаратів для лікування свиней

1. Заборонено використовувати ПМП для:
  - профілактики інфекційних захворювань;
  - лікування неінфекційних хвороб;
  - стимулювання росту та підвищення продуктивності тварин;
2. Заборонено використовувати ПМП:
  - не зареєстровані в Україні;
  - не призначені та/або заборонені для лікування сільськогосподарських продуктивних тварин;
  - термін придатності яких закінчився;
  - у субтерапевтичних дозах;
  - без нагляду спеціаліста ветеринарної медицини, у тому числі оператора рнку;
  - у спосіб або для цілей, що не відповідають їх призначенню;
  - на постійній основі або в разі подолання наслідків неналежної гігієни, неналежних умов утримання та догляду за тваринами.
3. Використання ПМП повинно бути обґрунтованим та раціональним виключно з метою лікування бактеріальних інфекцій та запобігання інфікування при хірургічних втручаннях відповідно до вимог до категорії Стандарту:
  - Категорія I.** Виключно ремонтний молодняк і маточне стадо (свиноматки, кнури) виключно ветеринарними антибіотиками за умови ізоляції від решти стада (в тому числі окремому станку з індивідуальною годівницею та поїлкою) під час лікування та контролю запобігання утворенню АРШ після кожного циклу лікування. Спосіб застосування: парентеральне індивідуальне лікування. Повернення тварин у стадо після лікування ПМП можливе лише за негативного результату лабораторного дослідження на наявність АРШ.
  - Категорія II.** Виключно ремонтний молодняк і маточне стадо: парентеральне індивідуальне чи групове лікування, індивідуальне пероральне.
  - Категорія III.** Ремонтний молодняк і маточне стадо: парентеральне індивідуальне чи групове лікування, індивідуальне пероральне. Один цикл лікування для товарного поголів'я зовнішньо чи внутрішньо (парентеральне індивідуальне чи групове лікування, індивідуальне пероральне) від народження до забою за умови дотримання Вимог та програми державного моніторингу залишків антибіотиків та цього Додатку у будь-який зі способів.
4. Для усіх категорій Стандарту заборонене масове пероральне лікування ПМП (з водою чи кормом). Група тварин, яка зазнала такого лікування ПМП, не може брати участь у програмі сертифікації.
5. ПМП призначає та застосовує спеціаліст ветеринарної медицини, який здійснює свою професійну діяльність за ліцензією на ветеринарну практику

- або лікар ветеринарної медицини оператора ринку.
6. ПМП застосовується суворо згідно з інструкцією (листівкою-вкладкою): дозування та спосіб.
  7. У випадку застосування ПМП в амбулаторному журналі обов'язково робляться такі записи:
    - дата застосування ПМП;
    - назва препарату;
    - постачальник, номер партії;
    - доза;
    - спосіб введення;
    - ідентифікаційний номер тварини/тварин. При груповому лікуванні — номер загону та свиней.
    - дата завершення періоду каренції;
    - ППП лікаря, що призначив застосування ПМП;
    - ППП і посада спеціаліста, що контролював застосування ПМП.
  8. Тварина, яку лікували з індивідуальним застосуванням ПМП, отримує індивідуальну ідентифікаційну позначку, що зберігатиметься впродовж її життя (додаткова бирка, татуювання) та співвідноситься з записами щодо протоколу лікування і дотримання періоду каренції.
  9. Забороняється використання діючих речовин (активних фармацевтичних інгредієнтів) для лікування хвороб не у складі зареєстрованого ветеринарного ПМП.
  10. При застосуванні ПМП пріоритетом завжди є ПМП з вузьким спектром дії. Використання ПМП широкого спектру дії та комбінацій ПМП бажано уникати (за винятком комбінації, що міститься у Переліку категорій ПМП).
  11. Спеціаліст ветеринарної медицини призначає ПМП для тварин відповідно до Переліку категорій ПМП.
  12. Лікар ветеринарної медицини призначає ПМП залежно від встановленого ним діагнозу, що базується на результатах клінічного обстеження тварини. До уваги також береться інформація, що стосується статусу здоров'я тварин на фермі, причини і природи інфекції, епізоотична ситуація у регіоні.
  13. Обов'язковою попередньою умовою призначення ПМП є лабораторне підтвердження бактеріального захворювання тварини та визначення чутливості збудника захворювання до ПМП, крім переліку ПМП першого вибору (категорії Г), визначеного в плані біобезпеки.
  14. До отримання результатів лабораторного підтвердження бактеріального захворювання тварини та визначення чутливості збудника захворювання до ПМП дозволяється застосовувати ПМП **першого вибору (категорії Г)** відповідно до попередніх результатів моніторингу чутливості.
  15. Застосування ПМП триває до повної ліквідації збудника захворювання та попередження розвитку рецидивів. Курс антибіотикотерапії повинен бути найкоротшим для уникнення накопичення препаратів у токсичних дозах,

розвитку резистентності мікроорганізмів.

16. Після завершення курсу лікування проводять лабораторне дослідження на визначення стійкості до ПМП. У разі отримання результатів, що засвідчують наявну стійкість мікроорганізмів до ПМП, призначений ПМП повинен бути замінений на інший, з вищим ступенем пригнічення бактерій.

17. У разі, якщо тварина або група тварин хворіють на рецидивуючі інфекції, що потребують лікування ПМП, оператор ринку розробляє план заходів для контролю виявлених збудників, встановивши причини рецидиву й змінюючи умови утримання свиней, що відображається в Плані біобезпеки.

Переліку категорій ПМП

Категорія	Застосування	Назва групи та підгрупи антибактеріальних ПМП	Діючі речовини антибактеріальних ПМП
А	Не можуть використовуватись для лікування сільськогосподарських (продуктивних) тварин	Амінопеніциліни	мецилінам пів, мецилінам
		Карбапенеми	меропенем, доріпенем
		Інші цефалоспорини та пенеми (код АТС J01DI), включно з комбінаціями цефалоспоринів 3-го покоління з інгібіторами бета-лактамази	цефтобіпрол, цефтаролін, цефтолозан-тазобактам, фаропенем
		Глікопептиди	ванкоміцин
		Гліцилцикліни	тигециклін
		Кетоліди	телітроміцин
		Лінопетиди	даптоміцин
		Монобактами	азтреонам
		Оксазолідинони	лінезолід
		Пеніциліни: карбоксипеніциліни та уреїдопеніциліни, включно з комбінаціями з інгібіторами бета-лактамази	піперацилін-тазобактам
		Похідні фосфонової кислоти	фосфоміцин
		Псевдомононі кислоти	мупіроцин
		Рифаміцини (окрім рифаксиміну)	рифампіцин
Римінофеназини	клофазимін		
Стрептограміни	пристінаміцин, вірджиніаміцин		

		Сульфони	дапсон
		Препарати, що застосовуються виключно для лікування туберкульозу або інших мікобактерійних захворювань	ізоніазид, етамбутол, піразинамід, етіонамід
Б	Використовуються для лікування продуктивних тварин лише за відсутності ефективних ПМП категорій В або Г. Використовуються після отримання результатів лабораторного дослідження на протимікробну чутливість.	Цефалоспорины 3-го та 4-го поколінь, за винятком комбінацій з інгібіторами бета-лактамази	цефоперазон, цефовецин, цефквіном, цефтіофур
		Поліміксини	колістин, поліміксин Б
		Хінолони, фторхінолони та інші хінолони	циноксацин, данофлорсацин, дифлорсацин, енрофлорсацин, флюмеквін, офлорсацин, марбофлорсацин, норфлорсацин, орбіфлорсацин, кислота оксолінова, прадофлорсацин
		Аміноглікозиди (крім спектиноміцину)	амікацин, апраміцин, дигідрострептоміцин, фраміцетин, гентаміцин, канаміцин, неоміцин, паромоміцин, стрептоміцин, тобраміцин
		Амінопеніциліни в поєднанні з інгібіторами бета-лактамази	амоксацилін + кислота клавуланова, ампіцилін + сульбактам
		Амфеніколи	хлорамфенікол, флуорфенікол, тіамфенікол
		Цефалоспорины 1-го та 2-го поколінь та цефаміцини	цефазотрил, цефадроксил, цефалексин, цефалоніум, цефалотин, цефепірин, цефазолін
		Макроліди	еритроміцин, гамітроміцин, олеандоміцин, спіраміцин, тилдипірозин, тилмікозин, тулатроміцин, тилозин, тилвалозин
		Лінкозаміди	кліндаміцин, лінкоміцин,

			пірліміцин
		Плевромутиліни	тіамулін, валнемулін
		Рифаміцини: лише рифаксимін	рифаксимін
В	Використовуються після отримання результатів лабораторного дослідження щодо чутливості мікроорганізмів до окремого ПМП цієї категорії; Використовуються для лікування тварин лише за відсутності ефективних ПМП категорії Д.	Аміноглікозиди (крім спектиноміцину)	амікацин, апраміцин, дигідрострептоміцинфраміцетин, гентаміцин, канаміцин, неоміцин, паромоміцин, стрептоміцин, тобраміцин
		Амінопеніциліни в поєднанні з інгібіторами бета-лактамази	амоксицилін + кислота клавуланова, ампіцилін + сульбактам
		Амфеніколи	хлорамфенікол, флуорфенікол, тіамфенікол
		Цефалоспорини 1-го та 2-го поколінь та цефаміцини	цефаетрил, цефадроксил, цефалексин, цефалоніум, цефалотин, цефепірін, цефазолін
		Макроліди	еритроміцин, гамітроміцин, олеандоміцин, спіраміцин, тилдипірозин, тилмікозин, тулатроміцин, тилозин, тилвалозин
		Лінкозаміди	кліндаміцин, лінкоміцин, пірліміцин
		Плевромутиліни	тіамулін, валнемулін
		Рифаміцини: лише рифаксимін	рифаксимін
Г	Використовуються для лікування в перший день захворювання	Амінопеніциліни, без інгібіторів бета-лактамази	амоксицилін, ампіцилін, метампіцилін
		Циклічні поліпептиди	бацитрацин
		Похідні нітрофуранів	фуралтадон, фуразолідон
		Нітроімідазоли	метронідазол
		Протистафілококові пеніциліни (стійкі до бета-лактамази пеніциліни)	клоксацилін, диклоксацилін, нафцилін, оксацилін
		Природні пеніциліни вузького спектру дії (чутливі до бета-лактамази)	бензатин бензилпеніцилін, бензатин феноксиметилпеніцилін, бензилпеніцилін, пенетамату гідройодид,

			фенетицилін, феноксиметилпеніцилін, прокаїн бензилпеніцилін
		Аміноглікозиди: лише спектиноміцин	спектиноміцин
		Стероїдні антибактеріальні речовини	кислота фузидова
		Сульфаніаміди, інгібітори дигідрофолатредуктази и та їх комбінації	формосульфатіазол, фталілсульфатіазол, сульфацетамід, сульфаклорпіридазин, сульфаклозин, сульфадіазин, сульфадиметоксин, сульфадимідин, сульфадоксин, сульфафуразол, сульфагуанідин, сульфален, сульфамеразин, сульфаметизол, сульфаметоксазол, сульфаметоксипіридазин, сульфамонометоксин, сульфаніамід, сульфапіридин, сульфахіноксалін, сульфатіазол, триметоприм
		Тетрацикліни	хлортетрациклін, доксициклін, окситетрациклін, тетрациклін

ДОДАТОК V.

План моніторингових досліджень

1. План моніторингових досліджень, залежно від категорії Стандарту, повинен включати:
  - моніторинг залишків ПМП у фекаліях чи сечі свиней (категорія II);
  - моніторинг залишків ПМП в м'язовій тканині під час забою (категорія II і III);
  - контроль загальної токсичності, наявності інгібіторів росту мікроорганізмів та при позитивних результатах залишків ПМП у зразках кормів та кормових сумішей із годівниць, води з системи напування (не рідше раз у 90 днів із кожного виробничого приміщення з єдиною системою напування та годівлі) (для всіх категорій)
  - моніторинг АРШ у фекаліях свиней (категорія I)
  - моніторинг АРШ у змивах з м'язової тканини свиней під час забою (категорія I).
2. Для первинного моніторингу оператор ринку надає перелік усіх діючих речовин ПМП, які застосовувалися впродовж останніх 3 років.
3. Первинний моніторинг для участі в програмі сертифікації відповідно до Стандарту повинен охоплювати:
  - Для категорії I дослідження на ідентифікацію АРШ: зразки фекалій свиней з поверхні підлоги станків із кожного виробничого приміщення; зразки змивів, у тому числі об'єднаних, з 10% туш першої партії.
  - Для категорії II дослідження на залишки ПМП: зразки фекалій свиней з поверхні підлоги станків із кожного виробничого приміщення; зразки м'язової тканини від 10% туш першої партії: якщо зразки об'єднані, то 1 об'єднаний зразок — до 5 зразків в одному.
  - Для категорії III дослідження на залишки ПМП: зразки фекалій свиней з поверхні підлоги станків із кожного виробничого приміщення; зразки м'язової тканини зі 10% туш першої партії за ризик-орієнтованим підходом.
4. Періодичність відборів зразків фекалій та їх дослідження визначає в плані моніторингу оператор ринку, але періодичність не повинна бути меншою ніж двічі за цикл вирощування товарного поголів'я.
3. За погодженням з КО, при відборі зразків може використовуватися пряма або віддалена відеофіксація процедури відбору зразка(ів) – відеофіксація відбору зразка(ів) ветеринарним спеціалістом оператора ринку безпосередньо на тваринницькому об'єкті. Застосовується з метою дотримання правил біобезпеки щодо доступу на тваринницький об'єкт сторонніх осіб відповідно до Плану біологічної безпеки.

4. За погодженням із територіальним КО та за умови відсутності впливу на репрезентативність досліджень, зразки фекалій можна об'єднувати: не більше 5 зразків в один.
5. Відбір зразків проводиться за ризик-орієнтованим принципом.
6. Дослідження проводить будь-яка акредитована лабораторія, в галузі акредитації якої є методи досліджень, рекомендовані компетентним органом або профільними міжнародними організаціями (ВООЗ, МЕБ), лабораторна установа не має ознак конфлікту інтересів із господарством (підприємством)-замовником досліджень.
7. Комісія Асоціації «Свинарі України» залишає за собою право проводити самостійні відбори зразків продукції на будь-якому етапі вирощування, виробництва, реалізації продукції з метою зовнішнього моніторингу дієвості запровадженого оператором ринку контролю.
8. Усі копії результатів моніторингу оператор ринку надсилає Комісії Асоціації «Свинарі України».

ДОДАТОК VI.
Приклад маркування